O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

Ro‘yxatga olindi:
№ 5-14-07/1
«29» 08 2024 yil

«Tasdiqlayman»
O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
T.S.Sharipov
«29» avgust 2024 yil

BANK HISOBI, TAHLILI VA AUDITI
fanining
ISHCHI DASTURI
sirtqi ta’lim uchun

Bilim sohasi:	400 000 - Ijtimoiy soha, iqtisod va huquq
Ta’lim sohasi:	230 000 - Biznes va boshqaruv
Ta’lim yo‘nalishlari:	5230700 – Bank hisobi va auditi

Umumiy o‘quv soati Shu jumladan:	– 450 soat	
Ma’ruza mashg‘ulotlari	– 30 soat	(8- semestr – 10 soat) (9- semestr – 10 soat) (10- semestr – 10 soat)
Amaliy mashg‘ulotlar	– 30 soat	(8- semestr – 10 soat) (9- semestr – 10 soat) (10- semestr – 10 soat)
Mustaqil ta’lim va mustaqil ishlar	– 390 soat	(8- semestr – 130 soat) (9- semestr – 120 soat) (10- semestr – 140 soat)

SAMARQAND 2023

Fanning ishchi dasturi O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi 202_ yil __ _________dagi ____-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan «Bank hisobi, tahlili va auditi» fani dasturi asosida tayyorlangan.

Fanning ishchi dasturi SamISI o'quv-uslubiy Kengashining 2024 yil ___ ______________dagi bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

Tuzuvchilar:

A.M.Karimova	«Bank ishi» kafedrasi mudiri i.f.d.dots.
H.I.Norqulov	"Bank ishi" kafedrasi stajyor o'qituvchisi.

Taqrizchilar:

Z.SH.Xaydarov	«Umar» AITB «Ipak yo'li» Samarqand filiali boshqaruvchi o'rinbosari;
Z.D.Niyozov	SamISI, "Bank ishi" kafedrasi dotsenti i.f.n.

SamISI,Sirqi bo'limi boshlig'i:

2024 yil «28» avgust ________ (imzo) **F. Abdukarimov**

«Bank ishi" kafedrasi mudiri:

2024 yil «27» avgust ________ (imzo) **A.M. Karimova**

1. O'quv fani o'qitilishi bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar

«Bank hisobi, tahlili va auditi» uzoq muddatli ijtimoiy rivojlanishning natijasi bo'lib, zamonaviy sivilizasiyaning muhim ajralmas qismi hisoblanadi. Ularning amal qilishi banklarda hisob, tahlil va auditning to'g'ri yuritilishi, bank hisobi va auditini xalqaro stadartlar asosida yuritish, bank hisobiga milliy standartlarining bank amaliyotiga joriy qilinishi muhim ahamiyat kasb etadi.

"Bank hisobi, tahlili va auditi"fani "Bank ishi"talim yo'nalishlari o'quv rejasi tarkibida modulli tizimi asosida banklarda buxgalteriya tadqiqotlarini amalga oshirishning nazariy va amaliy jixatlarini kompleks ravishda o'rganilishini nazarda tutadi.

Fanning maqsadi – kelgusida respublikamizda yuqori malakali iqtisodchi – mutaxassislar bo'lib yetishadigan talabalar uchun banklarda buxgalteriya hisobi, tahlili va auditini tashkil etishning nazariy, huquqiy, tashkiliy asoslari haqida bilim berish, ularda banklarda buxgalteriya hisobini yuritishda qo'llaniladigan hisobvaraqlar rejasi, bank balansi, bank hisobotlari bo'yicha mustahkam bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishdir.

Fanning vazifasi – talabalarga bank buxgalteriyasi, tahlili va auditini tashkil etishning nazariy, huquqiy, tashkiliy asoslari haqida bilimlar berish, tijorat banklarida buxgalteriya hisobi, tahlili va auditini xalqaro standartlar asosida yuritishni tashkil qilish, bank buxgalteriyasi operasiyalarini rasmiylashtirilishi va ularning hisobi, tahlili va auditini o'rganish, banklar faoliyatini tahlil qilish, banklarning har bir operasiyalari bo'yicha tahliliy jarayonlarini o'rganish hamda banklarning audit jarayonlarini tashkil etish va ularni batafsil o'rganishdan iborat.

Ushbu maqsadga erishish uchun fan talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, moliyaviy hodisa va jarayonlarga uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyoqarashini shakllantirish vazifalarini bajaradi.

II. Tijorat banklari faoliyati tahlili fanidan ma'ruza mashg'ulotlari:

1-jadval

	Mavzular nomi	Soatlar
	8 semestr	
1	Banklarda buxgalteriya hisobini tashkil qilinishi	2
2	Bank hujjatlari va hujjatlar aylanishi, bank ichki **nazorati**	2
3	Naqd pulsiz hisob – kitob operatsiyalari hisobi	2
4	Banklarda qimmatli qog'ozlar bilan operatsiyalar hisobi	2
5	Bank daromadlari va xarajatlari hisobi	2
	Jami 8 semestr	**10**

	9 semestr	
1	Bank faoliyatini tahlil qilish asoslari	2
2	Bank kapitali va uni boshqarishni tahlil qilish	2
3	Bank bajburiyatlari tahlili	2
4	Bank daromadlari va xarajatlari tahlili	2
5	Tijorat banklari moliyaviy natijalari tahlili	2
	Jami 9 semestr	**10**
	10 semestr	
1	Bank auditining tashkil kilinishi va turlari	2
2	Nakd pul va kassa operatsiyalarining auditi	2
3	Xisob-kitob operatsiyalari auditi	2
4	Kredit operatsiyalarini rasmiylashtirish va hisobga olish	2
5	Valyuta operatsiyalari auditi	2
	Jami 10 semestr	10

III. Tijorat banklari faoliyati tahlili fanidan amaliy mashg'ulotlar:

2-jadval

№	Mavzular nomi	Soatlar
	8 semestr	
1	Banklarda buxgalteriya hisobini tashkil qilinishi	2
2	Bank hujjatlari va hujjatlar aylanishi, bank ichki **nazorati**	2
3	Naqd pulsiz hisob – kitob operatsiyalari hisobi	2
4	Banklarda qimmatli qog'ozlar bilan operatsiyalar hisobi	2
5	Bank daromadlari va xarajatlari hisobi	2
	Jami 8 semestr	**10**
	9 semestr	
1	Bank faoliyatini tahlil qilish asoslari	2
2	Bank kapitali va uni boshqarishni tahlil qilish	2
3	Bank bajburiyatlari tahlili	2
4	Bank daromadlari va xarajatlari tahlili	2
5	Tijorat banklari moliyaviy natijalari tahlili	2
	Jami 9 semestr	**10**

	10 semestr	
1	Bank auditining tashkil kilinishi va turlari	2
2	Nakd pul va kassa operatsiyalarining auditi	2
3	Xisob-kitob operatsiyalari auditi	2
4	Kredit operatsiyalarini rasmiylashtirish va hisobga olish **auditi (muammoli kreditlarning auditi)**	2
5	Valyuta operatsiyalari auditi	2
	Jami 10 semestr	**10**

Ma'ruza va amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada o'tiladi.

Mashg'ulotlar interfaol usullar yordamida o'tiladi, «Keys-stadi», fan mavzulariga oid masalalar ishlatiladi, keyslar va masalalar mazmuni o'qituvchi tomonidan belgilanadi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia vositalari yordamida uzatiladi.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar:

3-jadval

№	Mavzular nomi	Mustaqil ta'lim
	8 semestr	
1	Banklarda buxgalteriya hisobini tashkil kilinishi	10
2	Bank xujjatlari va xujjatlar aylanishi	12
3	Mijozlarga hisobvarak ochish va yuritish tartibi	12
4	Nakd pulsiz hisob - kitob operatsiyalari hisobi	12
5	Banklararo hisob-kitoblar hisobi	12
6	Banklarda kassa operatsiyalari hisobi	12
7	Banklarda kredit operatsiyalarining buxgalteriya hisobi	12
8	Banklarda lizing va faktoring operatsiyalarining buxgalteriya	12
9	Banklarda kimmatli kog'ozlar bilan operatsiyalar hisobi	12
10	Banklarda moddiy va nomoddiy aktivlar hisobi	12
11	Bank daromadlari va xarajatlari hisobi	12
	Jami 8 semestr	**130**
	9 semestr	
1	1. Tijorat banklari balansi va uni taxlili	6
2	Tijorat banklari kapitalini taxlili	6

3	Bank aktivlari daromadliligi va risklilik darajasi buyicha taxlili	6
4	Banklarda bosh va yordamchi kitoblar	6
5	Banklar likvidliligi taxlili	6
6	Muammoli kreditlar va ularning taxlili.	6
7	Aksiya va obligatsiyalar daromadlari va ularni taxlili	6
8	Tijorat banklarining uzoq muddatli investitsiyalari va ularning taxlili	6
9	Tijorat banklarining reytingini anitslash usullari.	6
10	Kredit operatsiyalarining daromadlari va uning taxlili	6
11	Tijorat banklarining kimmatli koiozlar bilan operatsiyalari va ularning taxlili	6
12	Auditorlik tashkilotlar va auditorlarning xukuklari xamda majburiyatlari	6
13	Nakd pul va boyliklarni audit qilish tartibi	8
14	Banklarda moddiy va nomoddiy aktivlar hisobi	8
15	Mijozlarga ko'rsatilgan hisob-kitob operatsiyalari auditdan utkazish tartiblar	8
16	Kredit operatsiyalarini rasmiylashtirish tartibi, ularni hisobga olishning auditi, uning utkazilish tartibi	8
17	Muammoli kreditlarni audit qilishning mazmuni va tartiblari	8
18	Daromadlarning hisobi va byudjet bilan boilik munosabatlari auditi.	8
	Jami 9 semestr	**120**
	10 semestr	8
1	Bank auditini nazariy asoslari	8
2	Bank auditining tashkil kilinishi va turlari	8
3	Audit utkazishning prinsiplari.	8
4	Nakd pul va kassa operatsiyalarining auditi	8
5	Banklarda kassa va kassa operatsiyalari auditining maqsadi, vazifalari	10
6	Hisob-kitob operatsiyalari auditi	10
7	Kreditlash operatsiyalarini maqsadi, vazifalari	10
8	Kredit operatsiyalarini rasmiylashtirish va hisobga olish auditi (muammoli kreditlarning auditi)	10
9	Bankning moliyaviy natijalari auditining maqsadi, vazifalari	10
10	Tijorat banklari daromadlari, xarajatlari va foydasi auditi	10
11	Banklarda debitorlar, kreditorlar auditi	10
12	Debitorlar, kreditorlar va kimmatli qog'ozlar auditi	10
13	Valyuta operatsiyalari auditi	10
14	Tijorat banklarida asosiy vositalar, kam baxoli va tez eskiruvchi buyumlarning auditi	10
15	Auditorlik risklari va auditorlik xulosalar	10

	Jami 10 semestr	**140**

V. Fan bo'yicha kurs ishi

Ushbu fan bo'yicha kurs ishi rejalashtirilmagan

Talabalar mustaqil ishni tayyorlashda ushbu fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanadi va joriy nazorat sifatida baholanadi.

– **Mavzu bo'yicha konspekt (referat va taqdimot)** – nazariy materiallarni puxta o'zlashtirishga yordam beruvchi bunday usul o'quv materialiga asosiy diqqatni ko'proq jalb etishga yordam beradi. Talaba konspekti turli nazorat ishlariga tayyorgarlik ishlarini osonlashtiradi, vaqtni tejaydi;

– **O'qitish va nazorat qilishning avtomatlashtirilgan tizimlari bilan ishlash** – talaba nazariy va amaliy mashg'ulotlarda olgan bilimlarini o'zlashtirishlari, turli nazorat ishlariga tayyorgarlik ko'rishlari uchun tavsiya etilgan elektron manbalar, innovasion dars loyihasi namunalari, o'z-o'zini nazorat uchun test topshiriqlari va boshqalar;

– **Fan bo'yicha qo'shimcha adabiyotlar bilan ishlash** – mustaqil ishlash uchun berilgan topshiriqlar bo'yicha talabalar tavsiya etilgan asosiy adabiyotlardan tashqari qo'shimcha o'quv, ilmiy adabiyotlardan foydalanadi.
Bunda rus va xorijiy adabiyotlardan foydalanish rag'batlantiriladi;

– **Internet tarmog'idan foydalanish** – fan mavzularini o'zlashtirish, kurs ishi, BMI yozishda mavzu bo'yicha internet manbalarini topish, ular ishlash nazorat turlarining barchasida qo'shimcha reyting ballari bilan rag'batlantiriladi;

– **Mavzuga oid masalalar, keys-stadilar va o'quv loyihalarini ishlab chiqish va unda ishtirok etish.**

Mustaqil ta'limni tashkil etish bo'yicha uslubiy ko'rsatma va tavsiyalar ishlab chiqiladi. Unda talabalarga asosiy ma'ruza mavzulari bo'yicha amaliy topshiriq, keys stadilar yechish uslubi va mustaqil ishlash uchun vazifalar belgilanadi.

«Bank hisobi, tahlili va auditi» fani bo'yicha 60410500 – Bank hisobi va auditi, kunduzgi ta'lim shakli uchun bakalavriat yo'nalishida o'quv rejaga muvofiq kurs ishi yozish rejalashtirilmagan.

VI. Fan bo'yicha talabalar bilimini baholash va nazorat qilish mye'zonlari

Baholash usullari	Ekspress testlar, yozma ishlar, og'zaki so'rov, prezentasiyalar, keys-stadi, fan mavzulariga oid masalalar
	5 baho «a'lo» - fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtira olish; - fanga oid ko'rsatkichlarni iqtisodiy tahlil qilishda ijodiy fikrlay olish;

Baholash mezonlari	- o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish; - mehnat munosabatlariga oid tahlil natijalarini to'g'ri aks yettira olish; - o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; - tahlil natijalari asosida vaziyatga to'g'ri va xolisona baho berish; - o'rganilayotgan iqtisodiy hodisa va jarayon to'g'risida tasavvurga ega bo'lish; - o'rganilayotgan jarayonlarni analitik jadvallar orqali tahlil etish va tegishli qarorlar qabul qilish. ***4 baho «yaxshi»*** - o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish; - tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish; - o'rganilayotgan iqtisodiy hodisa va jarayon to'g'risida tasavvurga ega bo'lish; - o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; - o'rganilayotgan jarayonlarni jadvallar orqali tahlil etish va tegishli qarorlar qabul qilish. ***3 baho «qoniqarli»*** - o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; - o'rganilayotgan iqtisodiy hodisa va jarayon to'g'risida tasavvurga ega bo'lish; - o'rganilayotgan jarayonlarni analitik jadvallar orqali tahlil etish. ***2 baho «qoniqarsiz»*** - o'tilgan fanning nazariy va uslubiy asoslarini bilmaslik; - iqtisodiy hodisa va jarayonlarni tahlil etish bo'yicha tasavvurga ega emaslik; - o'rganilayotgan jarayonlarga iqtisodiy usullarni qo'llay olmaslik.

	Baholash turlari	Maksimal baho	O'tkazish vaqti
	Oraliq nazorat	5	
	Oraliq nazorat yozma, shuningdek talabaning darslarga qatnashganlik darajasi,maruza darslarida faolligi, konspekt daftarlarining yuritilishi va to'liqligiga etibor qaratiladi	5	Har semestr davomida

	Yakuniy nazorat		Semestr yakunida
	yakuniy nazorat	5	5
	yozma	5	
	Jami	5	

VII. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar:

1. Omonov A.A., Karaliev T.M. Banklarda buxgalteriya hisobi. Darslik. - T.: «Iqtisod-Moliya», 2014 . – 295 b.
2. Karaliev T.M., Sayfiddinov I.F. "Tijorat banklari faoliyatini tartibga solish va nazorati" Darslik T: «Iqtisod-Moliya», 2019 y. - 304 b.
3. Navruzova K., Allaberganov R. Buxgalterskiy uchèt v bankax: Uchebnik/; - T.: «Iqtisod-Moliya», 2017 .-312 b
4. Umarov Z.A., Murugova I.A., Babaeva G.YA. Buxgalterskiy uchyot v bankax. Uchebnik - T.: «Iqtisod-Moliya», 2019 . - 576 s.
5. Umarov Z.A. Banklarda buxgalteriya hisobi / darslik – T.: «IQTISOD-MOLIYA», 2021 – 580 b.
6. Karaliev T., Fayzullaeva M. «Bankovskiy audit». Uchebnoe posobie.-T.: IKTISOD-MOLIYA, 2014 y.
6. Karaliev T.M., Sayfiddinov I.F. "Tijorat banklari faoliyatini tartibga solish va nazorati" Darslik T: «Iqtisod-Moliya», 2019 y. - 304 b.

Qo'shimcha adabiyotlar:

7. "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947-sonli Farmoni.
8. Mirziyoyev Sh.M.Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. – Toshkent: O'zbekiston NMIU, 2017. – 104 b.
9. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – Toshkent: O'zbekiston NMIU, 2017. – 56 b.
10. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – Toshkent: O'zbekiston NMIU, 2017. – 48 b.

11. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi PF-4947-sonli “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha harakatlar strategiyasi to‘g‘risida”gi Farmoni. www.lex.uz. .

12. Mejdunarodnыye standartы finansovoy otchetnosti. 2017. M.: Askeri, 2017. - 1035 s.

13. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak. - Toshkent: “O‘zbekiston” NMIU, 2017. - 104 b.

Axborot manbaalari:

14. www.gov.uz – O‘zbekiston Respublikasi xukumat portali.

15. www.lex.uz– O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi.

16. www.cbu.uz – O‘zbekiston Respublikasi Markaziy banki rasmiy sayti.

17. https://www.ifrs.org (Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari Kengashi rasmiy sayti)